

Elza İsmaylova,
Xəzər Universitetinin müəllimi

HƏLƏ QABAQDADIR ÖMRÜN İLLƏRİ...

Mətin Turan - sadə insan, ziyalı, alim, yazıçı, şair-filoloq, nüfuzlu şəxsiyyət. Belə tanırlar Mətin Turanı Türk Dünyasında.

Çağdaş Türk poeziyasının tanınmış nümayəndələrindən olan Mətin Turan 1966-cı ildə Kars – Kağızmandada doğulub. İlk təhsilini Muşlu kəndində alıb. Bahçelievler Texnik Liseyi, Trakya Universiteti Şahiyyə ali məktəbi (1988) və Ankara Universiteti İqtisadiyyat fakültəsinin (1995) məzunu olub. Müxtəlif ictimai işlərdə və dövlət qurumlarında, mətbuatda çalışıb. Folklor Araşdırmaları Qurumunun baş katibi olub, KIBATEK-in (Kıpr, Balkanlar, Avrasiya Türk Ədəbiyyatları Kurumu) sədridir.

Mətin Turan pedaqoq kimi də fəaliyyət göstərib. Kıbrıs Doğu Akdeniz Universitetində, Yıldız Texnik Universitetində ədəbiyyat fənlərindən mühazirələr oxuyub. Hazırda tədqiqatlarını xalq ədəbiyyatı və müasir Türk ədəbiyyatı sahəsində davam etdirir.

Türkiyə, Almaniya, Rumıniya, Makedoniya, Bolqarıstan, Moldova, Ukrayna, Azərbaycan, Şimali Kıpr Türk Cümhuriyyəti və s. ölkələrdə keçirilmiş çox sayda beynəlxalq elmi toplantılara məruzə ilə qatılıb.

Birbaşa yayım dünyasının içində yer alan Mətin Turan çoxlu mədəniyyət və sənət jurnallarının yayımlanmasına rəhbərlik edir. 1994-cü ildən bəri Ankarada nəşr olunan folklor, antropologiya, sosiologiya, tarix, musiqi və ədəbiyyat məzmunlu "Folklor/Edebiyat" jurnalının qurucusudur. "İmce" və "Yeni Şiir" jurnallarının nəşr koordinatoru, "Sanat Hərəketi", "Promete", "Sendika", "Anadolu Ekini", "Ürün", "Mecaz" və "Praksis" dərgilərinin isə sahibidir.

Araşdırma və bədii əsərləri "Oluşum", "Yarın", "Günümüzde Kitaplar", "Yeni Sanat", "Sanat Rehberi", "Yeni Şiir", "Varlık", "Cumhuriyet Kitap", "Özgür Gelecek", "Edebiyat ve Eleştiri", "Folklor", "Türk Folkloru", "Turnalar" və s. jurnallarda yayımlanıb.

Çoxlu sayda kitablar müəllifidir Mətin Turan. "Kağızmanlı Cemal Hoca", "Aşık Veysel", "Kul Himmət", "Ozanlık Gelenekleri ve Türk Saz Şiiri", "Türk Halk Edebiyatı" (ortak yayım), "Suları İslatan Mecnun", "Kültür -Kimlik Ekseninde Türk Edebiyatı" (bu kitabda

"Yeni Azərbaycan şiiri və Hamlet İsaханlı" məqaləsi dərc olunmuşdur (səh. 181-190). Eyni məqalə daha əvvəllər "525-ci qəzet"də verilmişdir, "Sokaklar Kentler Ülkeler", "Tarihten Mekana Türk Halk Şiiri", "Ağustos Alçı Sırlarım", "Hal ve Gidiş", "Yürüyorum Dikenlerin Üstüne" (hazırlayanı Mətin Turan), "Pertev Naili Boratav'a Armağan" (hazırlayanı Mətin Turan), "Halk Deryasından Damlalar", "Üç Kanatlı Masal Kuşu: Oğuz Tansel (hazırlayanı Mətin Turan), "İzahlı Halk Şiiri Antolojisi" (hazırlayanı Mətin Turan), "Türk Halk Şiirinde Anlam Çerçevesi", "Dostlar Seni Unutur mu" və s. kitabları işıq üzə görüb.

Mətin Turanın adı təkcə Türkiyədə deyil, onun sərhədlərindən çox-çox uzaqlarda da tanınır. Şairin ürəyətən poeziyası müxtəlif xalqlar arasında populyarlıq qazanıb. Təsadüfi deyil ki, onun əsərləri dünyanın bir çox dillərinə, o cümlədən Azərbaycan, ingilis, polyak, alman, ərəb, bolqar, makedon, rumın, koreya, özbək, Ukrayna və rus dillərinə çevrilib, çox böyük maraq və sevgi ilə qarşılanıb.

Müxtəlif mükafatlara layiq görülüb şair Mətin Turan. O, 1995-ci ildə "İhsan Hıncər Türk Folkloruna Hizmet" mükafatı ilə təltif olunub. 2003-cü ildə "O şəhr-i Edirne" şeiri ilə Makedoniya Respublikasında Çalılık Bahar Şənlikləri Türk Dünyası Şeir Birincilik Mükafatını, 2004-cü ildə "Suları İslatan Mecnun" kitabına görə Ruşen Hakkı Şeir Birincilik Mükafatını qazanıb.

Mətin Turan çox erkən yaşlarından bədii yaradıcılıq dünyasına daxil olub. Ədəbiyyat həyatı hekayə ilə başlayıb onun ilk hekayəsi olan "Kayıp kuzu" on beş yaşında, yeni 1981-ci ildə çap olunub.

Mətin Turan gənclik illərindən şeirə də maraq göstərib, içindən gələn duyğuları ağ kağızlara köçürür. Şairin yaradıcılığında saf məhəbbət duyğularının təərəmli-münə həsər edilmiş şeirlər əsas yer tutur. Sevgi lirikasının ümumiləşmiş dadi, rəngi və səsi poetikləşdirilib şairin "Gözlerindən yakaladım seni" adlı duyğu dolu şeirində:

*hüznümü sevince döndüren
leylak bir güneşi yüzün
gerdanından yakaladım seni
taş merdivenleri döndükçe endamından*

*saçının rüzgarından yakaladım seni
... bayram açar ya yeryüzü
yüzün yüzümə dəğər gibi
elindən yakaladım seni
... gözlerindən yakaladım seni.*

Şeir tamam başqa ovqatla qələmə alınıb. Bu ilhamverici şeirdə şair yarım üzünün qeyri-adi gözəlliyini günəşə, saçlarını buğda sarısı bir dalğaya bənzədir, yəmənin qoxulu əllərindən söz açır. İçini isidir oxucunun müəllif bu dadverən misralarla...

Deyirlər, qəlbədən qəlbə gedən yolun ilk dayanaacağı gözlərdir. Şeir adından da göründüyü kimi, bu poetik parçada da aşiq sevgilisini gözlərindən yaxalayır. Misralarda zeytun gözlü gözələ olan sevgisini belə bildirir:

*Zeytin gözlüm sənə meylim nedendir;
gözlərinin karasında uçmuşum sonsuzluğa
günleri çalınmış azap ortağımı
suları ıslatan mecnun.*

Bu misralar şairin səmimi hiss və emosiyalarının təbii poetik təzahürüdür. Ruhunu silkələyir, qəlbine toxunur, ürəyini oynadır yerindən oxucunun bu poetik parça...

"Nicedir" şeirində şairin lirik qəhrəmanın sevgisi bütün konkretliyi, aydınlığı ilə duyulur. Sevgi yağmuru üzərinə tökülür aşiqin, dizləri üstə çökür onu sanki...

*varsam gözlərinin aydınlığına
gizlice
kaynamam incinirsin
kırpiklərim dəğince...
alfabeyi çəkməmiş sözcük fukarastıyam
bir bilsən
gülüşün ömür uzatır
sərhəddən beri gəlsən*

Bu şeir parçası böyük bir məhəbbətin səsidir. Aşiq sevgilisinin gözlərinin nuruna həsrətdir. Gizlice gözlərindəki o nura çatmaq, ona qovuşmaq üçün kırpiklərinin sevgilisinin gözlərinə toxunmasından belə qorxur, sevgilisinin incinməsinə, qəlbini qırılmasını istəmir. Qıymır ona, öpəndə də qorxa-qorxa öpür onu... Bir dadlı sevgili gülüşünü bir ömür bərabər sayır aşiq... Bədii-poetik cəhətdən mükəmməl olan bir şeir... Şair şeirində eşq odu ilə yanan bir aşiqin kövrək hissələrini, qəlb çırpıntılarını, məhəbbətinin böyüklüyünü səmimi bir dillə oxuculara çatdırır.

Ham da öz sevgisi yolunda min bir ızdıraba sinə gərən, əzab-əziyyətə qatlaşan aşiqdən də söz açılır onun şeirlərində:

*Sənə bir çiçək versəm
Kaldırıp gözkapaklarını
Bağışlar mısın o mavi ülkeyi
ömrümü versəm sənə.*

Şairin lirikasında təmiz məhəbbət duyğuları, saf eşqin tərənnümü parlaq boyalarla əks etdirilib. Sevgilisinin mavi gözləri ömrünə ömür qatır aşiqin. Aşiq bu mavi ölkə yolunda həyatından belə keçməyə hazır olduğunu bildirir.

Şairin lirikasının başlıca qayəsi və əsas mövzusu Vətəndir. Bir eşqdır, sevgidir Vətən Mətin Turanın. Anadolunun şəhərləri, kəndləri, dağları, çayları... şeirlərinin mövzusu olmuşdur Mətin Turanın. Şair çoxçalarlı, rəngarəng lirikasında vətəninə olan sevgisini misralarına tökmüş, məmləkətinin gözəlliklərini ön plana çıxarmışdır.

Coğrafiya sevgisi var şairin poeziyasında. Yurd sevgisini səmimi bir dillə təqdim edir Mətin Turan, dadlı, rəngli şeirləri ilə ovsunlayır oxucusunu. Şair öz əsərlərində Türkiyənin poetik xəritəsini çəkir, məmləkətinin əksər guşələrini vəsf edir. Erzurumdan Edirneyə, Karsdan Erzincana, Adanadan Bursaya, Ankaradan İstanbula, Diyarbakırdan Mardina, Amasradan İspartaya, Ahlatdan Karaağaç, Çorludan Kapıkuleyə, Haymanadan Kağızmana, Ardahanadan Erciyesə... Türkiyənin bu fərqli-fərqli yerləri özünəxas xüsusiyyətləri ilə diqqəti cəlb edir şairin şeirlərində:

*deniz ki rengini almış dağdan
dağ ki kokusunu dənizdən
ve bil ki çeşm-i cihandasın
gecedir, lacivert bir gül hükmündədir aşk
sırrını vermədən korkma
amasra bütün çilgənliyiylə bizdən.*

Şair gördüyü bu rəsunkar mənzərə qarşısında heyran qalır və Amasranı *çeşm-i cihan* adlandırmaqla misralardakı bədii pafosu daha da artırır.

Şairin şeirlərində mədəniyyətin aynası, populyar türkütlü Emirdağ, gül şəhəri, ayrı bir gözəl olan İsparta da diqqəti çəkir:

*şimdi isparta`da gül kokusudur səhərlər;
ispartanın gülü, emirdağın türkiəsi.*

Osmanlı dövrünün tarixi və möhtəşəm abidələri üzərində də dayanır şair. Mətin Turan "O şəhər-i Edirne" şeirində Edirnenin cazibədarlığı və valehediciliyindən söz açır, Memar Sinanı eşqin ən böyük abidəsi və daşı diləndirən bir musiqiçi adlandıraraq, onun inşa etdiyi, memarlığının ən möhtəşəm əsərlərindən sayılan Selimiyyə məscidinin möhtəşəmliyi və əzəmətliyindən də bəhs edir:

*bir baştan bir başa yürüdüp sokaklarını
o kenti ben yıldızlarla sevişən neşesindən tanıırım
sinan ki aşkın ən büyük anıtı
taşı konuşturan müzisyen
ufkumu kuşatır selimiyyə.*

Mətin Turan Şərqlə Qərbi özündə yaşadan, Avropanın mədəniyyət paytaxtı İstanbul haqqında yazdığı "İstanbul şarkısı" şeirində iki nazlı gəlindən - Türkün qü-

rur qaynaqları Ayasofya və Sultan Əhməd tarixi məbədlərindən danışır:

*sultanahmet ve ayasofya
iki ayrı yayı yilrek kemanımın
birinde eksik gerilse telim
besbelli, burkudur diğerindeki elim.*

Onun lirikasında çay, göl, dəniz, bulaq və s. obrazlar özünəməxsus cizgilərlə, mənə çalarları ilə seçilir.

*çılğın bir topaçım
kendini hazar rüzgarında savuran kumum;
ve çelik halatlarıyla ömrü insanlığın
akar karadeniz'den marmara'ya
ege'den akdeniz'e
bir avuçtan bir avuçta akar gibi.*

Şeirlerinde coğrafi adların işlənməsinin zənginliyindən də görünür ki, şair Anadolu torpağını diyar-diyar gəzib, bağrına basıb hər qarış yerini Türkiyənin və bu gözəlliklərin canlı şahidi olub. Mətin Turan şeirlərində cənnəti xatırladan Türkiyə şəhərlərini sevgiliyə bənzədir, həm də oxucularını doğma Vətəni sonsuz məhəbbətlə sevməyə çağırır. Aşağıdakı poetik parçada şair bu detalları gözəl bir şəkildə vurğulayır:

*sevgililər gibidir kentler de
gitmezsen
kaybolur adreslerin.*

Səmimi hisslərlə, gözəl duyğularla yazılmış bu şeir parçası şairin Türk coğrafiyasına verdiyi yüksək də-

yerin ifadəsidir.

Şair lirikasında yurdunu, məmləkətini olduqca həyəcanlı və dərin sevgi hissləri ilə vəsf edir. Coğrafi adlar yüksək estetik xüsusiyyətləri ilə seçilir şairin poeziyasında.

Ümumtürkiyə kontekstindən çıxış edən şairin yaradıcılığında digər bölgələrlə yanaşı, doğulub böyüyüb yaşadığı Karsın - söykəndiyi ərazinin rəngi də əks olunur:

*inip de paslı düzünden, kağızman çiçəkləğine
kokusu yayılır başka bir güzelliğin
kelepçelerini çözlüp yalnızlığın
beş vakit yeşile açar ağaclar*

*dağ bulut ve gök üçüz kardeşir
ve bir de kavaklar elbet
billur bir esintiyle morpet deresinden
salındıkça kötek boyunca içde kokusudur
bütün yapraklar*

Bütün varlığı, əqidəsi, düşüncəsi ilə elinə-obasına, bütövlükdə xalqına bağlı olan bu sənətkar Anadolu qoxuyan şeirlərində sərgiləyir vətən sevdasını... Şairə görə, müqəddəs bir sevgidir Vətən sevgisi.

Mətin Turan şeirlərində Moskva, Mağusa (Qazimağusa), Lefkoşa, Bakı, Kiyev, Kişinyov, Cənova (Genoa), İsgəndəriyyə, Berlin, Paris, İtaliya, Amerika, Afrika, Əfqanıstan ... kimi dünya coğrafiyasına da yer ayırmışdır. O, "Bakı'da axşam" şeirində rəngli bir şəhər olan Bakıdan və bu şəhərdə yerləşən möhtəşəm Şirvanşahlar sarayı, Bakının simvolu Qız qalası və od məbədi Atəşgahdan da söz edir. Eyni zamanda, Nəsimi, Füzuli kimi ölməz dühaları da yaddan çıxartmır:

*ardına kızlar kalasını alıp
atəşgah sedası söylədiğimdendir
adını bilmeden oynadığım oyunların teri
ağarmış saçlarımdan tenime dökülən
söylədiğim şarkaların notasıdır bir şairin adı gibi
bestelenen*

*... şirvanşahlar göndərində nesimi'yim
hangi mahnıda duraklansa tar, zıpkın yemiş
füzuli'yim suyum
bütün nehirlerden taşıp bir tası doldurmayan
bakı'deyim
yadına yelimi almış o belangazam.*

Bu poetik nümunədə üslub sadəliyi, dil və ifadə gözəlliyi özünü bütövlüklə büruzə verir.

Şeirlərində dünyanı, yaşamı bambaşqa rəngdə görür Mətin Turan. O, müasir dünyanın gedişatından narahatdır, dünyada gedən müharibələrə son qoyulmasını, yer üzündə barış olmasını və dünyanın əmin-amanlıq içində yaşamasını istəyir.

Qəhrrolası savaqlar içərisində itib gedən insanlıq dəyərlərini, paramparça olmuş insanlığı dila gətirir "Ortadoğu" şeirində Mətin Turan. Savaş mövzusu bu şeirdə

çox bədii və poetik bir şəkildə öz ifadəsini tapıb:

*gözkapaklarını sakla gözlerini bana ver
ateşə qarışıp baruta sığındığım zamandır
sabah müşümən akşam yahudi gece dinsiz
musa'sız turmandığım tur dağıni parçalayan
şivandır
emzikli bebeklerin gözlerinde bin yıllık hasret
ve anaların
cevahir yürekli oğlanların
kızıl kana bulanmış civan kızların duvağında
figandır.
merhametini acısına kusmuş her ortadoğu
kendinden yükselen
bir körpe çığlık bin ahuzardır.*

Bu poetik parça Orta Şərqdə gedən hadisələri canlı, dipdiri şəkildə sərgiləyən bir tablodur. Bu misraları oxuduqca oxucu özünü həmin hadisələrin içində hiss edir, körpələrin göz yaşları, ah-naləsi bir xəncər kimi saplanır onun ürəyinə. Qanlı-qadali müharibələrdən, nahaq tökülən qanlardan doğan dərin kədər hissi yüksək sənətkarlıqla və təsirli poetik lövhələrlə verilib bu şeir parçasında. Şair dünyanı yemilənməyə, insanları qardaşlığa, dostluğa, barış və sevgi içində yaşamağa çağırır.

Müəllif "Mülteci Emrah" və "Dağlarımız Köröğlü" adlı şeirlərində özü, ustadları və ilham qaynaqlarından söz edir, tarixdə iz buraxıb gedən Yunus Emre, Karacaoğlan, Emrah, Köröğlü kimi ustadlarını bu misralarla anır:

*nasıl da inkar gelir tarih yazıcılar
yanlış bir karacaoğlanım kendi ülkemde
mülteci bir emrah
dağlarımızın koyaklarında yabancı köröğlü
benim ülkemde aşk büyükkenit mağlubu bilbord;
ovalarımız yumuş, dağlarımız köröğlü.*

Lövhələr tez-tez dəyişir şairin poeziyasında. Təbiətin gözəlliyi, təkrarsızlığı əsas mövzulardandır bu poeziyada. Şeirlərində ürəkəçən təbiət gözəlliklərinin əlvan poetik mənzərəsini verən şair təbiətin canlanması ilə insanın şövqə gəlməsini vəhdətdə götlür:

*yurdum şimdi bahar açmış çiçek seli
şimdi ülkem bütün pencerelerinde yağmur çizesi.*

Ekolojiya və ətraf mühitin mühafizəsi mövzusu da həssas qəlbli şairin yayınıdır diqqətindən. Müəllif "Anadolu" şeirində çəkdiyi table ilə şəhərləşməni, insanların təbiətə verdiyi zərərləri, betonlaşan təbiəti göz önündə sərgiləyir:

*bütün verimli topraklara şimdi apartman ekiliyor
adana da pamuk apartmanı, bursa da söğüt,
pasinlerde de buğday
temelli de kavun, çubuk ta alıç
balconlara taşınacak bütün sebzeler*

*şeytanını kendine taşıdı dostuna fırlatan sevgilim
yurt inşaat mühendisi diplomanı
karıncalar da terkediyor yurdunu*

Bir təbiilik, sadəlik və doğmalıq var təbiətlə bağlı şeirlərində. Təbiətin çirkliliyi və yox edilişi, ekoloji tərzliğin pozulması daim onu narahət edir. Təbiətdə baş verən ekoloji pozuntular şairi son dərəcə hiddətləndirir, qəlbini için-için sızladır onun:

*çizgiye dönüşse gözyaşın
dünya sele boğuluyor
herkes belediye başkanı buluyor suçu
aynı coğrafyayı betonlaştırıyor
attığımız her izmaritten
yontuğumuz selvi dalından
ağaçtan, börtlü böcekten habersiz
ödenmez bir ahın günahını taşıyoruz ...*

Və yaxud:

*kırsalı döven dalğalar yok artık
poşetler, kola kutuları, zerzevat
gözlerini soğuk bir ülkeye çevirmiş mariya da.*

Təbiətin ecazkar gözəlliyini önsə çəkən, vətənpərvərlik duyğuları aşılamağı bacaran şairlərimizdir Metin Turan. Oxucularına insanın təbiətin ayrılmaz hissəsi olduğunu anladır və onları təbiətin gözəlliyindən zövq almağa, ondan bəhrələnməyə, təbiətin təbiiliyini

qorumağa, onu daha da canlandırmağa çağırır.

Şair ətrafında və cəmiyyətdə bağ verən heç bir hadisəyə biganə qala bilmir. Onun şeirlərində nikbin notlarla birlikdə, şikayət ruhu da hakimdir. Xalqın ictimai taleyi, problemlər də düşündürür şairi. Poeziyası başdan-başə Türkiyə dərdi ilə yoğrulub onun:

*hangı istasyona uğrasam yanlış makastayım
hangı kavşağa varsam sola dönüş yok
beni akşam gibi düşün sevdiğim
kükiirt dumanına teslim erzurum gibi
beni diyarbakır gibi düşün sevdiğim
cezalılı bir şairin surlara asılması gibi.*

Yaşama dair hər şey yer alır şairin şeirlərində. Şair yaşadığı dönmənin ictimai, iqtisadi və siyasi dəyərlərini şeirlərində əks etdirərək tənqidi bir dillə bu mövzulara toxunur:

*ah! yüzleri türkiye haritası çocuklar
deyin ki ben bir baba idim
sakladım gözyaşlarımı ölüm haberleriyle
ağladım her gün yeni bir
her gün yeni bin ölümlere
ülkem ölüm orucunda.*

Mətin Turanın yaradıcılığında yalanın heçiqət kimi təqdim edilməsi, hər işin fallara qalması, gözəlliklər, qadağalar, təhsil sistemi problemləri, kredit kartları, valyuta məzəmmələri, yosun bağlanmış evlər, gecəqonduların nemli balkonları... kimi mövzular çox dolğun əks olunub:

*kredi kartları, tahviller, döviz hesapları
içi boşaltılmış bankalarla çoğalan
cellatlar diyarı memleket;
tersinden okununca bir tarih
en çok virgüllere sığmıyor cevaplar, sorular
ondan korkak
hangı kamyoncunun bagajından düşmüşse
üniversite
doç, dr. prof bilim ve film filan
karpuz gibi çatlıyor yalanlar.*

Mətin Turan poeziyasına özünün başlıca fikir və ideyalarını - bir sözlə, bütün varlığını hopdurmağa çalışıb. Şair xalqın dər-dərini köçürür şeirlərinə, dinnir qəlbindəki sızıltılar, içindəki fırtınalar... Ömrü boyu özlü ilə daşdığı ağrıları dilə gətirir o. Ancaq ümitsizliyə, gələcəyə inamsızlığa sürükləmir insanı etirazçı şeirlərində Mətin Turan... Bu şeirlərin içərisində oxucunun görə biləcəyi, onun taleyinin bütün nöqtələrini işıqlandıracaq bir aydınlıq özünü göstərir.

Mətin Turan şeirlərinin mövzusu rəngarəngdir. Qəm, kədər, üzüntü, ayrılıq, hicran və yalnızlıq kimi motivlər də boy göstərir onun şeirlərində. *Üzümülərdən qaçış, acı və kədərdən də qurtuluş yox* ideyası da öz əksini tapıb bu poeziyada.

Qəriblik, yalnızlıq yüklü şeirlərində daha çox kövrəlir şair. Yalnızlıq və bədbinlik havasının hakim olduğu "Yalnızlığımı da yitirdim" şeiri darmadağın edir oxucu qəlbini:

*güttin, öksüz deltasına gömüldü ömrüm
yalnızlığımı da yitirdim
suyumu çəkdi armağım
içimin denizi küstü, yıkıldı bütün limanları...
ve derler ki anakız yakınlığıdır gurbet
bir elinden tutar seni,
bir elinden öteki senden;
çürük bir sanduk kokusu ydu ayrılık.*

Bu misraları həyəcənsiz oxumaq olmur: qürbətə qapqara kədər və yalnızlığın acısı qaralıq bir orman kimi, qaralıq bir gecə kimi çöktür insanın içinə.

Özünəməxsus deyim tərz, poetik manerası var şairin. Bir üreklilik və bir cəsarət var Mətin Turan lirikasında. İnsan yaşamı və insani dəyərlərin ucılığı da yüksək qiymətləndirilir bu poeziyada. O, şeirlərində yurdunun gözəlliklərinə vurğunluğunu da, yurdunun problemlərini də xüsusi bir biçimdə qələmə alır. Şair lirikasında yaşadığı dövrün cizgilərini çəkir, bu günün ən aktual problemlərinə işıq salır və bu problemlərin həlli yollarını göstərməyə çalışır.

Şair Mətin Turan çox geniş yaradıcılıq palitrası ilə müasir Türk ədəbiyyatına özünəməxsus ab-hava gətirib. O, lirikasında bəzən keçmişin ardınca getsə də, üzli gələcəyə - işığa, aydınlığa doğru yönələn bir şairdir. İnandırıcı ki, könül qapısı bütün gözəlliklərə açıq olan Mətin Turan söz dünyasını yeni-yeni əsərlərlə rəngləyəcək və bir-birindən dəyərlili sənət nümunələri yaradacaq. Hələ qabaqdadır ömrün illəri...